

ئەم دىۋى ژيان

ئازاد پىنجوئىنى
(سلىمانى)

بە دىيارى كراۋى كاتژمىر حەوت و نىۋى سەرلەبەيانى لەسەر چىمەنتۇ تەرەكە، كە بارانى بەخوپى نىۋەشەۋى پابوردوۋ حەوشەكەى شوشتبوۋە، لە خوئىنى خۇيدا گەوزابوۋ، چاۋەكانى پوۋە ئاسمان كرابوۋنە، ۋەك ئەۋەى بىەۋى سكالائى خۇى لە دلرەقى مرۇقەكان بە ئاسمان بلنى، بەلام لەبەر سەختىى برىنەكەى دۋاپەيامى نەھاتەدى و گيانى دەرچوۋ، تەنيا قەراغى نەعلەكەم بەس بوۋ بۇ ئەۋەى لاشەى ساردوسپرى فرىخ دەمە ناو گلى دارەكانەۋە، ئاخىر ئەم لاشەيەى بۇتانى باس دەكەم مرۇف نەبوۋ، بەلكوۋ پاسارىيەكى زۆر بچوۋكى داماۋى خىر لەخۇ نەديو بوۋ. چاۋم لى بوۋ لە كۆلانەۋە دۋاى ئەۋەى نىۋە مردوۋيان كرد و فرېيان داىە حەوشەكەى ئىمەۋە، بە دەستى چەند مندالئىكى چەقاۋەسوۋ، بەو سەباى سالدانە، لەبرى تۆپ ھەلىان دەدا بۇ يەكتىرى و بىۋىستى خۇى ژيانىان لى سەندەۋە.

پاسارىيەكە لە شوئىنى خۇى خەرىك بوۋ پەقەتەى دەكرد، منىش وازم لى ھىنا و چاۋم برىيە دارەكان، ھەورىكى پەش كە دىارىسوۋ بارانئىكى زۆرى پىۋ بوۋ، دېرى بە ھەورە سىپىيەكان دەدا، دەيوست بىانشارئەۋە و سەر زەۋى يەك پارچە بكات بە باران، نالە و گرمەى ئاسمانىش تاو ناتاۋىك بەرگۈى دەكەوت، زەردەۋالەكان بەدەم گىزە گىزەۋە بەنىۋ چلى دارپرتەقالەكەدا قافلەيان بەستبوۋ، ھەندىكىان لەسەر لىۋارى گەلاكان شۆرپوۋبوۋنەۋە و جوۋلەيان بە گەلاكان دەكرد، ۋەك

ئەو ھى ختووكەيان بەدەن .

تېشكىكى زۆرى گۆپى دىوارى ھەوشەكەش لەنئو چىل و پۆپى ھەنگى دنياكەى تەنېشت دار پرتەقالەكە بە ئاراستەيەكى نېمچە ستوونى بۆلۈپۈۈۈۈۈ، كە بەر تەواۋى لاشەيان دەكەوت، ئەمەش واى كۆرۈپۈۈۈ چەند پەنگىك بنوئىن، كە پەنگى مارۆنېيەكى تۆخ بەسەر لاشەيانەۋە زىاتر دەبىنرا، ئەوان لە كۆبۈنەۋە دابوون بۆ دابىنكردنى خۆراكى ئەو پۆژەيان چاۋەپىيە فرمان بوون . يەككىك لە زەردەۋالەكان زۆر عەجۈول بوو، سات ناساتىك پۈۈى دەكردە چىلىك لە خۆيان بەرتر كە زەردەۋالەيەكى گەۋرەى بەسەرەۋە بوو، پى دەچۈۈۈۈۈ فرمانەكان لەۋەۋە دەرىچىن، بۆيە چەند جارېك بە زەردەۋالە عەجۈولەكەى گوت:

- پەلە مەكە تا ئەو كاتەى مۆڭشەكان ۋەخەبەر نەيەن و پاشماۋەكانيان فرېئ نەدەن، ئىۋە ھەردەبىئ لە بى كارىدا بىن و بچن، نابىنى بە ناخىريان ئەو خەلكە تەمبەل و تەۋزەلە لەناۋ جىگاكانيان ماۋنەتەۋە، نابىنن بۆنى پاشماۋەى ناۋ وركيان ئىمەيان گىژ كۆرۈۈۈ؟

دووبارە پۈۈى كۆرە زەردەۋالە عەجۈولەكە:

- كۆپى خۆم تۆۋادەزانى سەردەمى ئىمەيە، جاران مۆڭشەكان پىش دەركەۋتنى خۆر بىداربوون، ئەگەر ئەو پۆژە بە يەككىمانەۋە بدايە خۆپىيان ئەۋەندە پاك بوو تا ئىۋارە تىردەبوۈۈۈ، بەلام مۆڭشەكانى ئىستە خۆپىيان ئەۋەندە پىس بوۈۈ، پۆژى واپە بە سەد كەسەۋە دەدەين، ھىشتا برسېمانە ۋە ۋەدالىن .

ھاتە سەر چىلىكى خوارتر:

بەدەۋرىاندا چەند جارى خولايەۋە، بۆنى چەند پرتەقالىكى گەنىۋى كۆرە كە بەدارەكەۋە مابوۈنەۋە .

ھىلنجى دەدا .

- بەنەعلەت بى ھەى مۆڭش، ئاخىر چۆن دەبىئ بەيلى ئەم پرتەقالە ئاۋدار و جوانانە بگەنئىن و لىيان نەكەيتەۋە .

سەرىكى بادا و فرمانەكانى دەركرد و ۋەك كەمىن بۆلۈۈۈۈۈ كۆرۈۈۈۈ، سەيرەكە لەۋەدابوۈۈۈ تا دۋاى كۆبۈنەۋەكەش ھىچ كام لە زەردەۋالەكان لاشەى ئەو پاسارىيە جوانەمەرگەيان نەبىنى . زەردەۋالە عەجۈولەكە بەر ھەوشەكەى ئىمە كەوت، واتە بۆ دابىنكردنى خۆراك ئەو پۆژە لاي ئىمە بوو بە ميان، ھەۋر بەرى ئاسمانى تەنى، بايەكى توند ھەلى كۆر، تەۋاۋى گەلای دارەكانى تىكەل بە يەكترى كۆر، زەردەۋالەكە ماخۆلانى بوو لە ناۋ چىرى گەلاكاندا بىزىۋو، دووبارە دەركەۋتەۋە، چۈۈۈۈۈ سەر ئەو چىلەى كە كەمىك پىشتەر زەردەۋالە گەۋرەكەيانى لى ۋەستابوۈۈ .

زەردەۋالە بچۈۈۈۈۈ كە مەنى بىنى كە خەرىك بووم دەچۈۈۈۈۈ سەر جۆلانئىي ھەوشەكە بەرەۋ پۈۈۈۈۈ ھات و كەمىك دووركەۋتەۋە، ۋەك ئەۋەى مۆپە لە مەن بكات، سەرىكى بادا و پىۋەى ديارىۋو كە پىم بلى بە بچۈۈۈۈۈ تى مەكەۋە گەمژە، بۆت دەسەلمىنم كە پالەۋان و زىتەلم، ۋاديار بوو لە سەرەتاۋە زانىبوۈۈۈ كە مەن ئاگام لە كۆبۈنەۋەكەيان بوۈۈ .

نەمە نەمە باران داي كۆر، پالەم بەجۆلانئىكەۋە داۋ جگەرەيەكم داگىرساند، ھەروا پاسارىيەكەش چەند ھەنگاۋىك لىمەۋە دووربوۈۈ .

زەردەۋالە بچۈۈۈۈۈ كە بەكاۋەخۆ ھاتەسەر لاشەى پاسارىيەكە، تىي ئالابوۈۈ، ھەردەتگوت ماچى دەكات، چەند چركەيەك لەناۋ خۆپىنەكەدا مايەۋە، كە خەرىك بوو بارانەكە ئاسەۋارى نەدەھىشت، بالەكانى بەيەكدا دا و بە دەۋرى

پاساربييه كه دا سه مای ده كرد، پووه و ئاسمان چاوم له سهر لابرده كه پيم خووش بوو ئه و تكانه ی دینه خوار به ته وای بهر ده م و چاوم بکه ون، ئاخر باران ژيان دۆستيه، ده توانم بلیم پاک بوونه و به کی جه سته یی و پوحييه، خو ناشوكری نالیم، له م ولاته دا ته نیا بارانه هیوايه كمان پی ببه خشیت و ئارامان بکاته وه، له پرێكدا هه ر نه مزانی چۆن ئه و زه رده و آلله زیتله ه هورووژی بۆ هینام، فریای خۆم كه وتم و به ده ست له خۆم دوورم خسته وه، له سهر چلی دارێکی یهنگی دنیاكه نیشه وه و به سه ره لقانده ن و مۆره كرده وه به منی گوت:

- ها ئه وه پیت ده لیم جگه ره خووری مه لعوون، نه چیت به لای ئه و پاساربييه وه، ئه وه پسقی ئیمه یه، ده چم هاو پرێكه م بانگ ده كه م و دیمه وه، ئاخر له و پۆژانه دا بۆ خوانیکی نیوه پۆی زیلدا نیکی پر له گۆشت و مریشکی فریش، كه مرۆشه كان لییان نه خواردبوو، بانگه یشتی منی كردبوو، ساتیک پیکه وه وهك دوو دلخواز بۆ یه كمان ده پوانی، ده بی منیش وه فای ئه وه م هه بی چاكه به چاكه ده دریته وه.

بۆ واده زانی ئیوه یه هه زار چاكه تان له گه لدا ده كری له بیری ده كه ن و به رانبه ر به یه كتری سه پله ن.

له و كاته دا پشيله یه کی گوربه په یدابوو، به سه ر دیواری هه وشه كه دا ملی قوت كردبووه وه، دیاریوو پاساربييه كه ی بینیبوو، زه رده و آلله كه هه سته به پشيله كه كرد، منی پشتگوئ خست و كه میك له پشيله گوربه نزیک بووه وه، زۆر له سه رخۆ و به پارانه وه وه پیی گوت:

- عاقل گیان نه چیت به لای ئه و پاساربييه دا، باش هه ول بده، بچۆره مانیکی كه، چونكه میوانیکی ئازیزم هه یه و ده مه ویت بانگه یشتی

بکه م.

ئاگام لی بوو پشيله كه لمۆزی له دیواره كه داو چه ند جارێك گوتی ئاخر...

پاستییه كه ی ئه و ئاخره ئه وه ی ده سه لماند كه زۆری برسییه و ده یه وئ به زه رده و آلله كه بلی، به لام سه ری په زامه ندی له قانده و وه فا و پاستگویی پیشانی زه رده و آلله كه داو به دوو هه نگاو چووه ئه و دیو دیواره كه وه.

زه رده و آلله كه به سه ر پاساربييه كه وه له باله فریدابوو، زۆر دلخوش دیاریوو.

دهنگی هه وره گر مه یه کی توند پای چله كاندم، له ترساندا له سه ر جۆلانیکه ده ره په یم، بارانه كه زیاتر بوو، ویستم بچه ژوره وه، په شیمان بوومه وه، گوتم بزانه م ئه و زه رده و آلله هاو پرێكه ی دینیت، به بارینی بارانه كه یش خووشحال بووم، چونكه ده میك بوو نه باریبوو.

به لام کاریکی زۆر نابه جیم كرد كه پاساربييه كه م له سه ر چیمه نتۆكه لابرده و خسته م باخه كه وه و به گلی باخه كه شارده وه به حسابی خۆم به مردوویییش دلم پیی سووتا، وتم با له وه زیاتر نه خوسیت، كه چی بی ئاگا له وه ی پسقی ئه و دوو بی زمانه یه و هۆكارم بۆ نان برینیان، زه رده و آلله كه راستی ده فه رموو كه ده یگوت گه مژه ئاخر ئه وه نده گه مژه بووم بیرم چووه وه كه زه رده و آلله كه چی به من گوت. له م باسوخواسه دا عاقیبه ت زه رده و آلله ی زیتله هه ركه وته وه و له سه ر چلی دارێك تۆقره ی گرت و خاتوو زه رده و آلله یه کی هاوته مه نی خۆی له گه ل خۆیدا هینا بوو، هه لبه ته میوانه كه ی بوو، چاوم لی بوو كه وتنه مقۆ مقۆ، له م چل بۆ ئه و چل ده فرین، خووشحال بوون كه ئه مپۆ له خوانیکی ئاوادا پۆژه كه به سه ر ده به ن، له وانیه بپرسن من چۆن له زمانیان ده گه م، هه لبه ته هه لای منه وهك چیپۆك نووسیك كه باسوخواسی

ئەم چىپۆكە بەو جۆرەيە كە بۆچى من مۆفم و قسە دەكەم، تەنانەت بانگىكى ئەو زەردەواللەيە ناكەم، يان كاتىك پاسارىيەكە لە سەرەمەرگدا بوو پىم نەگوت مائاوا پاسارى خىر لەخۆنەديو، كەچى ھەر بجوولئىنەو دەزانم ھۆكارەكەى چىيە، ئاخىر ھەموو بوونەو ھەرەكان ھەلسوكەوت و نمايشيان، ھەموو شتىكمان پى دەلئىن، ھەك ئەو شاتۆگەرىيە پانتۆمايمەى لەسەر تەختەى شاتۆ، كە چۆن بى قسە بە جوولەكانيان ھەموو شتىكمان بۆ پوون دەكەنەو، گرنگ ئەوئەيە لە ھەر شوئىنكى ئەم جىھانەدا زەردەواللە قسە نەكات، خۆ لەم چىپۆكەى مندا قسە دەكات و ھەردەبىت بىكات.

نەمە نەمە باران دەبارى. ئەو- با- توندەى كەمىك لەمەوبەر ھەلى كەردبوو نەما، ھەموو شتىك ئارام لە ناوجەرگەى ھەوشەكەدا، تەنانەت لە شوئىنى خۆم جوولەم نەكرد، بۆ ئەوئەى دەنگى جىرەى جۆلانەكەش نەيەت و لەبەينى ئەم دوو دلخوازەدا تا بزانم چ باسە. دەمبىنى بە بەينى چلى دارەكاندا ئەوئەندە يارىيان كرد، ھەناسەيان توند بوو، زەردواللە عەجوولەكە بە ھاورپۆكەى گوت:

- گيانەكەم پشووئەك ھەرگەر، بە فركانىك دىمەو ھەلات.

بە گىزەگىز بە ھەوشەكەدا خولايەو، ھەموو ناو ھەوشەكەى تەى كرد، ھىچى نەبىنى، زۆر توورە ھاتە پىش چا، مۆرەيەكى لە من كرد و ويستى ھىرش بەئىت، بەلام نەى ھىنا، وادىاربوو لەبەر خۆشەويستەكەى نەيوست دۆخەكە بشوئىنئى، چاوم لى بوو بالەكانى بۆ نەدەجووللا، تەواو بى تاقەت و شەكەت بوو، دىاربوو لەبەردەم عىشقەكەيدا ھەستى بە شەرمەزارى دەكرد.

چەند جارىك لەبەر خۆيەو دەيگوت ئەى ھاوار بۆ بەدەستھىنانى ئەو گولە جوانەم، ئەم خوانەم بەباش زانى بۆ ئەوئەى گرىى خۆشەويستىم بۆى بگەمەو، كە چەند ھەختە لەدلىمايە، ئەو ئىستە مۆفكىكى نالەبار ئەم ژوانەى لى كردم بە دۆزەخ.

خاتوو زەردەواللە بەدەم ھەلفىپنەو خىسەيەكى لە ھاورپۆكەى كرد و پى گوت:

- بەداخەو ھەم تۆ درۆت لەگەل كردم، ئىدى من ناتناسم، چونكە دەمەقالت و ھەلسوكەوت لەگەل ناسىنى مۆفەكاندا وای كرد پراستى نەناسىت و متمانەت لە دەست بەدەيت.

خاتوو زەردەواللە پۆيشت و لە چاوترووكانىكدا بىز بوو.

زەردەواللە عەجوولەكە تەنيا و تەنيا مايەو، چاوم لى بوو خۆى بە دىوارى ھەوشەكەدا دەكيشا، ھىزى تىدا نەمابوو.

زۆر بە كەساسى پووى كەردە من و بە خەمىكى قوولەو گوتى:

- بەداخەو ھەم بە خۆتانەو نەوستان، ئىمەشتان فىرى درۆكرد، ئەو بىپارم دا ئەودىوى ژيان ھەلبىزىرم، چونكە ئىوئەى مۆف ئەم دىوى ژيانتان كەردوئەتە دۆزەخ.

بەھۆى گەمژەيى منەو بەستەزمانە كۆتايى بە ژيانى خۆى ھىنا.

منىش بىباك مژم لە جگەرەكەم دەدا. بەخەم ساردىيەو چاوم بىيە ئاسمان، يەك بالندەم بە ئاسمانەو نەبىنى، تەنانەت بەسەر دار تەلەكانىشەو، تەنيا دووكەلى جگەرەكەم و ھاوشىوئەى خۆم، لەم دىوى ژيانەو لەسەر زەوى بە ناشىرىنى دەبىنى.